

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/613
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.11.2025/66
Karar Numarası : 2025/724
Başvuran : İ.Ş.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : 1- Yozgat İl Sağlık Müdürlüğü
2- Yozgat 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın barındırıldığı ceza infaz kurumunda mevcut tek hekimin kurumda kısa süreli bulunması nedeniyle sağlık ve tedavi hizmetlerine erişim sağlayamadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Revire çıkamadığını, ihtiyaç duyduğu tedaviye ulaşamadığını,

b. Kurumda tek bir hekim bulunduğunu, hekimin tüm gün mesai yapmamasından ötürü sağlık hakkına erişim sorunları yaşadığını,

c. Astım ve epilepsi hastası olduğunu, ayak iltihabı sorunu yaşadığını sürekli gözetim altında bulunması gerektiğini, bu gerekliliğin karşılanamadığını, iddia etmektedir.

3. Muhatap Yozgat 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın 11 kez Yozgat Şehir Hastanesine, 1 Kez Ankara Etlik Şehir Hastanesine sevk edildiği ve 2 kez Kurum revirinde muayenesinin yapılarak muayene sonucuna göre ilaçların reçete edildiği,

b. 26/11/2024 tarihinde Yozgat Şehir Hastanesi psikiyatri polikliniğinde gerçekleştirilen muayenesinde "... ilacı talebi mevcut aktif şikayeti yok ilaç reçete edilmedi" notu düşülerek muayenesinin tamamlandığı,

c. 3/12/2024, 5/12/2024, 7/12/2024 ve 9/12/2024 tarihlerinde Yozgat Şehir Hastanesi acil polikliniğine muayene için sevk edildiği,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

ç. Kurum revirinde tedavisi yapılan başvuranın kontrollerinin ve muayene işlemlerinin zamanında yapıldığı, ilaçlarının düzenli ve kontrollü olarak içirildiği,

d. Yozgat İl Sağlık Müdürlüğü tarafından Kuruma haftada 5 gün olmak üzere, 09:00-12:00 saatleri arasında 1 aile hekiminin görevlendirildiği,

belirtilmiştir.

4. Muhatap Yozgat İl Sağlık Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Yozgat 2 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünde aile hekimliği bulunduğu ve gerekli sağlık hizmetlerinin sunulduğu,

b. 121. Dönem Devlet Hizmeti Yükümlülüğü kurası ile aile hekimliğine hekim ataması yapıldığı, belirtilmiştir.

5. Başvuran tarafından muhatapların yazılı cevaplarına karşı cevabi görüş sunulmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümüne göre: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. (...) Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz. (...)*"

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

8. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

9. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön inceleme*" başlıklı 48'inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümünde: "*(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön inceleme tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun göreve alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir.*" hükmü yer almaktadır.

10. Mezkûr Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesine göre: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Anayasa Mahkemesi (AYM), ceza infaz kurumlarında kötü muamele olarak kabul edilebilecek hususların farklı şekillerde tezahür edebileceğini; idarenin ve görevlilerin kasıtlı davranışları, yönetsel hatalar veya yetersiz kaynaklar sebebiyle kötü muamelenin gerçekleşebileceğini belirtmektedir (AYM, *Ahmet Yeter*, 2014/5100, 16/2/2017, para. 39).

14. İşkence ve kötü muamele ulusal ve uluslararası mevzuatta mutlak olarak yasaklanmıştır. Birleşmiş Milletler (BM) Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7'nci maddesine göre; *"Hiç kimse işkenceye ya da zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmaya maruz bırakılamaz."*

15. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) *"İşkence yasağı"* başlıklı 3'üncü maddesine göre; *"Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz."*

16. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un *"Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri"* başlıklı 71'nci maddesinde *"Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir."* hükmü yer almaktadır.

17. 5275 sayılı Kanun'un *"Hükümlünün muayene ve tedavisi"* başlıklı 78'inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına göre: *"Kurumun sağlık koşullarının düzenlenmesi, hükümlünün acil veya olağan muayene ve tedavisi Kurumun hekimi tarafından yapılır. Genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve tedavi sonuçları, sağlık izleme kartına işlenir ve dosyasında saklanır. Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşları, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevlidirler."*

18. 5275 sayılı Kanun'un *"Hastaneye sevk"* başlıklı 80'inci maddesine göre: *"Hükümlünün sağlık nedeniyle hastaneye sevkine gerek duyulduğunda durum, Kurum hekimi tarafından derhâl bir raporla ceza infaz kurumu yönetimine bildirilir."*

19. Anayasa'nın *"Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması"* başlıklı 56'ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan; *"Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlar (...)"* hükmüne göre herkesin sağlık hakkı bulunmaktadır. Buna ek olarak, bir uluslararası insan hakları belgesi olan BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi'nin 12'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan; *"Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkesin erişilebilir en yüksek bedensel ve ruhsal sağlık standardından yararlanma hakkını tanır."* hükmü ile sağlık hakkı taahhüt altına alınmıştır.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

20. Yetkililer, mahpusun tıbbi sorununun teşhis ve bakımının hızlı ve doğru olmasını (AİHM, *Melnik/Ukrayna*, B. No.: 72286/01, 28/6/2006, para. 104-106) ve tıbbi bir durumun niteliği gereği denetimin düzenli ve sistematik olmasını ve mahpusların sağlık sorunlarının semptomatik olarak ele alınmasından ziyade yeterince tedavi edilmesini veya şiddetlenmesini önlemeyi amaçlayan kapsamlı bir iyileştirici strateji içermesini (AİHM, *Amirov/Rusya*, B. No.: 51857/13, 20/4/2015, para. 93) sağlamalıdır. Ayrıca yetkililer, mahpuslar için öngörülen tedavinin gerçekten takip edilmesi için gerekli koşulların yaratıldığını göstermelidirler (AİHM, *Holomiov/Moldova*, B. No.: 30649/05, 7/2/2007, para. 117).

21. Başvuran tarafından ceza infaz kurumundaki mevcut tek hekimin kurumda kısa süreli bulunması nedeniyle sağlık ve tedavi hizmetlerine erişim sağlayamadığı iddia edilmektedir.

22. Yukarıda yer verilen mevzuat, içtihat ve başvuranın dilekçesi ile muhatapların cevaplarının incelenmesinden; başvuranın yaşadığı sağlık sorunlarına yönelik olarak taleplerinin işleme alınarak Kurum hekimi muayenesi, Kurum hekiminin üst basamak hastaneye sevkini uygun görmesi halinde ise ilgili polikliniğe sevkini sair tarihlerde yapılarak muayene edildiği, 3/2/2025 tarihinde Yozgat Şehir Hastanesi FTR (Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastalıkları) polikliniğince ayak ağrısına yönelik muayenesinin yapılarak ilaç reçete edildiği, 11/2/2025 tarihinde Yozgat Şehir Hastanesi nöroloji polikliniğince muayenesinin yapılarak bel ağrısı tanısına yönelik Ankara Etlik Şehir Hastanesi Algoloji Polikliniğine sevkini yapıldığı, 13/2/2025 tarihinde Yozgat Şehir Hastanesi ortopedi polikliniğince muayenesinin yapılarak ilaç reçete edildiği, 14/2/2025 tarihinde Kurum hekimince muayenesinin gerçekleştirilerek ilaç reçete edildiği, 17/2/2025 tarihinde Ankara Etlik Şehir Hastanesi algoloji polikliniğince muayenesinin yapılarak kronik ağrı tanısına yönelik ilaç reçete edildiği ve uzman hekimce FTR ve nöroloji poliklinikleri tarafından takibinin uygun olduğunun notunun yazıldığı, 20/2/2025 tarihinde Kurum hekimince muayenesinin yapılarak ilaç reçete edildiği, 21/2/2025 tarihinde Yozgat Şehir Hastanesi cildiye polikliniğince muayenesinin yapılarak ilaç reçete edildiği, 8/3/2025 tarihinde Ankara Etlik Şehir Hastanesi Onkoloji Hastanesine sevkini yapıldığı ve uzman hekimce nöroloji ve FTR polikliniği tarafından takibinin uygun olduğu notunun yazıldığı, 12/3/2025 tarihinde Yozgat Şehir Hastanesi psikiyatri polikliniğince muayenesi yapıldığı ve yaygın anksiyete bozukluğu tanısına yönelik ilaç reçete edildiği, başvuranın 20/3/2025 tarihinde kurum hekimince muayenesinin yapılarak ilaç reçete edildiği, 10 Ocak-20 Mart tarihleri arasında 22 kez sağlık hizmetinden yararlandığı anlaşılmıştır. Ayrıca, Kurumda görev yapan aile hekiminin aynı zamanda Yozgat Açık Ceza İnfaz Kurumunda görevli olması sebebiyle yarım gün hizmet verdiği, 121. Dönem Devlet Hizmeti Yükümlülüğü kurası ile Açık Ceza İnfaz Kurumu aile hekimliğine 1 hekim atandığı ve Kurumda görev yapan hekimin sadece Yozgat 2. No.lu T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda görevlendirildiği ve tüm gün hizmet vermeye başladığı tespit edilmiştir.

23. Sonuç olarak sağlık hakkı bağlamında kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/11/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>